

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

21 501-08

Milieuraad

Nr. 235

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE-
LIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER EN VAN ECONOMISCHE
ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2009

Hierbij doen wij u mede namens de staatssecretaris voor Europese Zaken, de heer Timmermans, de gezamenlijk geannoteerde agenda van de informele Energieraad en de informele Milieuraad toekomen. Deze zullen «back to back» plaatsvinden op respectievelijk 23–24 juli en 24–25 juli as. te Åre, Zweden. Het overkoepelende thema van beide bijeenkomsten is «een eco-efficiënte economie in Europa».

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

Geannoteerde agenda Informele Energie- en Milieuraad d.d. 23–25 juli 2009

Onderstaand doen wij u toekomen de gezamenlijk geannoteerde agenda van de informele Energieraad en de informele Milieuraad, die «back to back» zullen plaatsvinden op respectievelijk 23 en 24 juli en 24 en 25 juli as. te Åre, Zweden. Het overkoepelende thema van beide bijeenkomsten is «een eco-efficiënte economie in Europa». De bijeenkomst vindt aansluitend en deels overlappend plaats aangezien dit thema de werkerreinen van zowel de ministers van Milieu als die van Energie betreft. De discussie zal zich richten op de vraag hoe synergie kan worden bereikt bij het nastreven van doelstellingen op gebied van energie, klimaatverandering, innovatie en concurrentiekracht.

Op 23 juli zullen energieministers spreken over het nieuwe energie-efficiëntie actieplan en de herziening van de richtlijn energieprestaties van gebouwen. Op 24 juli zullen energieministers en milieuministers in een gezamenlijke sessie spreken over een eco-efficiënte economie in brede zin, waarna milieuministers zullen discussiëren over concrete maatregelen om de beweging naar een eco-efficiënte economie te versnellen. Tenslotte zullen de milieuministers op 25 juli debatteren over de Europese positie in de klimaatonderhandelingen, met nadruk op de financiering van klimaatbeleid en vergelijkbaarheid van inspanningen van ontwikkelde landen.

A) Energie-efficiëntie actieplan

Op 20 oktober 2006 heeft de Commissie het Energie-efficiëntie actieplan (2007–2012) gepresenteerd met maatregelen om de doelstelling van 20% energiebesparing in 2020 te realiseren. Sindsdien zijn diverse maatregelen in gang gezet, zoals de verordening CO₂-emissienormen voor nieuwe personenauto's, de richtlijn labelling autobanden, uitbreiding van de richtlijnen ecodesign en energie-etikettering naar energiegerelateerde producten en de herziening van de richtlijn energieprestaties van gebouwen. Een voorspoedige afronding van de onderhandelingen over bovengenoemde richtlijnen en de implementatie ervan zijn nu prioriteit.

Ondertussen denkt de EU ook na over nieuwe inspanningen op gebied van energiebesparing. Dit jaar vindt een mid-term review van het actieplan plaats, waarna de Europese Commissie in het najaar met een nieuw actieplan zal komen. Tijdens de informele Energieraad zal gedebatteerd worden over de wensen voor dit nieuwe actieplan. Wensen van Nederland zijn: een geharmoniseerde en eenvoudige methode om energiebesparing te monitoren, het versterken van de Europese markt voor energie-efficiëntie (o.a. door een betere kennisverspreiding onder professionals), snelle voortgang met het opstellen van uitvoeringsmaatregelen met normen in het kader van ecodesign, en meer aandacht voor het aspect van warmteproductie en -verbruik. In dat verband zal Nederland aanbieden de kennis en ervaring van het Nationaal Expertise Centrum Warmte met de Commissie te delen.

B) Herziening richtlijn energieprestaties van gebouwen

Tijdens de informele Energie Raad zal tevens een werksessie plaatsvinden over de voortgang van het voorstel voor herziening van de Richtlijn Energieprestaties van gebouwen (EPBD).

Doel van de herziening van de richtlijn is om de Europese lidstaten aan te sporen om op kosteneffectieve wijze de huidige energieprestaties van gebouwen te verbeteren via bronbeleid. De Commissie wil daartoe de

bestaande richtlijn verduidelijken en vereenvoudigen, het toepassingsgebied uitbreiden en sommige bepalingen aanscherpen.

Nederland deelt de opvatting van de Commissie dat er een groot besparingspotentieel bestaat in de gebouwde omgeving en ondersteunt de wens om de bestaande richtlijn te verduidelijken en te vereenvoudigen. Nederland is kritisch over de wijze waarop dit in het huidige voorstel wordt ingevuld en hecht groot belang aan het voorkomen van een disproportionele administratieve lastenstijging, het beperken van de regeldruk en het boeken van daadwerkelijke winst op gebied van energiebesparing. Het huidige voorstel komt hieraan onvoldoende tegemoet. Zo bevat het voorstel van de Commissie een verplichting om informatie over de «kostenoptimaliteit» van te nemen maatregelen op het energielabel te vermelden. Deze informatie is na korte tijd echter alweer verouderd, zorgt voor onnodige extra administratieve lasten en zet door een slechtere reproduceerbaarheid van het label de kwaliteit onder druk. Het zou beter zijn om dit op een flexibelere wijze in te voeren door bijvoorbeeld de informatie separaat digitaal aan te bieden via een website. Labels en keuringen zijn immers geen doel op zich.

Een groot aantal lidstaten heeft aangegeven eveneens problemen te hebben met de huidige tekst van het Commissievoorstel. Daarom heeft Nederland, tezamen met een aantal andere vooruitstrevende lidstaten, ervoor gekozen om alternatieve tekstvoorstellen te formuleren. Deze voorstellen moeten de lidstaten bij de uitwerking in hun nationale regelgeving meer ruimte bieden om dezelfde energiebesparing en CO₂-reductie te behalen en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de administratieve lasten en regeldruk zo min mogelijk worden beïnvloed.

Het Tsjechische Voorzitterschap zal op basis van ingediende reacties van de EU-lidstaten met een nieuw tekstvoorstel komen. Ook zal de Commissie binnenkort haar reactie op de amendementen van het Europees Parlement in de Raadswerkgroep presenteren. Verwacht wordt dat het herzieningsvoorstel onder Zweeds voorzitterschap met grote voortvarendheid zal worden behandeld om mogelijk eind 2009 tot een afronding te komen.

C) Eco-efficiëntie

Tijdens de bijeenkomst zal aandacht worden besteed aan het onderwerp eco-efficiëntie in de vorm van een tweetal workshops, waarin ministers hun kennis en ideeën zullen uitwisselen. Tijdens de eerste workshop zullen milieu- en energieministers gezamenlijk ingaan op kansen voor verbeterde synergie tussen beleidsagenda op gebied van klimaatverandering, energie, eco-efficiëntie, innovatie en concurrentie, in het licht van de economische en klimaatcrisis. Tijdens de tweede workshop zullen milieu-ministers spreken over concrete instrumenten om de overgang naar een eco-efficiënte economie te bespoedigen als vervolg op de EU Duurzaamheidsstrategie en de Lissabonstrategie.

Ten behoeve van de discussie in de Raad heeft het aankomend Zweeds voorzitterschap het Stockholm Environment Institute opdracht gegeven tot het opstellen van een achtergrondrapport genaamd «A European Eco-Efficient Economy: Governing Climate, Energy and Competitiveness». Dit rapport benadrukt dat een eco-efficiënte economie vraagt om een synergie van economische groei en milieubescherming. Efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan bijdragen aan de concurrentiekracht van de industrie en tegelijk zorgen voor minder milieudruk. De EU moet in staat zijn om in deze crisistijden de randvoorwaarden te leveren voor een gezond investeringsklimaat en een gezonde arbeidsmarkt, maar

tegelijkertijd ook de dreigingen van de klimaatverandering, degradatie van de natuurlijke bronnen en sterk fluctuerende energie- en grondstofprijzen aan te pakken. Deze verschillende uitdagingen zijn zo aan elkaar verbonden dat een geïntegreerde beleidsaanpak noodzakelijk is. Milieu-, industrie-, innovatie-, economisch- en handelsbeleid moeten nauw op elkaar aansluiten, niet alleen om een optimaal tegenoffensief te kunnen uitvoeren maar ook om nieuwe kansen te creëren. Volgens de auteurs zou de Europese inzet zich met name moeten richten op (standaarden voor- en investeringen in) energiebesparing, specifieke ondersteuning van onderzoek naar en ontwikkeling van duurzame technologie en een wereldwijde prijs voor de uitstoot van broeikasgassen.

Nederland is zeer verheugd over de aandacht die Zweden tijdens zijn voorzitterschap geeft aan het thema eco-efficiëntie. Juist in het huidige economische klimaat is het van belang te benadrukken dat economisch herstel en ambitieuze doelstellingen op gebied van klimaat en milieu kunnen en moeten samengaan. Inspanningen om uit de economische crisis te geraken mogen niet ten koste gaan van de inzet gericht op het afwenden van de dreiging van een klimaatcrisis.

Nederland is groot voorstander van een optimale integratie van milieu-, industrie-, innovatie- en economisch beleid, op nationaal én Europees niveau. Hierbij moet een verlaging van niet alleen energie- en grondstoffen-gebruik worden bereikt, maar ook van ruimtebeslag, afval en emissies. Dit alles moet leiden tot een vermindering van de druk op biodiversiteit en ecosystemen, een sterke concurrentiepositie van de EU, onder meer door kostenbesparing en een verduurzaming van de economie. Om de eco-efficiëntie te vergroten zal een breed scala aan instrumenten moeten worden ingezet, waarvan vele een Europese of zelfs wereldwijde dimensie hebben. Het meest kosteneffectieve instrument om het klimaatprobleem aan te pakken is daarbij het wereldwijd beprijzen van broeikasgasemissie. Nederland zal tijdens de bijeenkomsten aandacht vragen voor de Nederlandse aanpak op belangrijke dossiers, zoals Energietransitie en Duurzaam Inkopen.

D) Klimaatverandering

De milieuministers zullen de balans opmaken van de internationale klimaatonderhandelingen. De opstelling van de EU in de onderhandelingen richting Kopenhagen zal worden besproken, met nadruk op de financiële architectuur en de vergelijkbaarheid van mitigatie-inspanningen. De ministers presenteren elk de voor hen belangrijkste vraagstukken. Tevens blikken zij terug op de G8 en de MEF (Major Economies Forum) bijeenkomst van juli jl.

Belangrijk in dit stadium van internationale klimaatonderhandelingen is het tempo op te schroeven en bruggen te slaan tussen de positie van de EU en de andere partijen. Een gezamenlijke intentie en concrete afspraken om krachten te bundelen helpt de EU in de onderhandelingen. Nederland zal de focus leggen op vier thema's.

Ten eerste moet de EU (en Nederland als onderdeel daarvan) strategisch blijven nadenken hoe zij andere ontwikkelde landen kan bewegen tot vergelijkbare inspanningen en voldoende ambitieuze absolute emissie-reductiedoelen. Actief de dialoog aangaan met andere ontwikkelde landen is het uitgangspunt. Ten tweede moet een ambitieus akkoord naast bovengenoemde verplichtingen voor ontwikkelde landen ook ambitieuze acties en programma's van ontwikkelingslanden bevatten. Daarbij zal het belang van het gebruik van «Low-Carbon Development Strategies» (LCDS) en het voordeel hiervan voor ontwikkelingslanden in de onderhandelingen goed toegelicht moeten worden. Het concept moet verder worden uitgewerkt:

in plaats van voorwaardelijkheden moeten samenwerking en maximale klimaatwinst het uitgangspunt blijven. De voorwaarde «value for money» van ontwikkelde landen en de voorwaarde «money for value» van ontwikkelingslanden kunnen heel goed worden samengebracht. LCDS matchen mitigatie-inspanningen van ontwikkelingslanden met financiële en technologische ondersteuning. Ten derde is een sterke financiële architectuur van groot belang: hier ligt op korte termijn een belangrijke uitdaging in het vormgeven aan beheersstructuren die door alle partijen kunnen worden onderschreven. Nederland vindt tijdige concretisering van aspecten van het financieringsvraagstuk van groot belang en wil de discussie hierover een impuls geven. Ten vierde wil Nederland benadrukken dat met het oog op een ambitieus traject van emissiereductie zowel de spoedige inwerkingtreding van een Kopenhagen akkoord als de mogelijkheid tot een tijdige «review» waarbij alle belangrijke elementen worden meegenomen belangrijk zijn.